

Kursusmanual for specialespecifikt kursus i intern medicin: lungemedicin

Kursets betegnelse	Kursus i infiltratudredning inkl. pleuraeffusioner, mesotheliom og hæmoptyse
Senest opdateret	August 2023. Godkendt i Sundhedsstyrelsen december 2015.
Deltagerantal	12 – 20
Afholdelse	Årligt. Mandag og tirsdag i første uge i april (som udgangspunkt – se kursusoversigt med specifikke datoer).
Placering i uddannelsen	Kurset er nr. 6 i en kursusrække af 8 specialespecifikke kurser: 1: Kursus i klinisk respirationsfysiologi 2: Kursus i KOL og NIV 3: Kursus i astma 4: Kursus i allergi 5: Kursus i pulmonale infektioner 6: Kursus i infiltratudredning inkl. pleuraeffusion, mesotheliom og hæmoptyse 7: Kursus i invasiv diagnostik 8: Kursus i interstitielle lungesygdomme
Tildeling af kursuspladser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ For HU-læger med påbegyndt uddannelse før 31. august 2015: Tilmelding til delkursusleder ▪ For HU-læger med påbegyndt uddannelse efter 1. september 2015: Tildeling af plads via kursussekretær i begyndelse af HU-stillingen ▪ Framelding, forfald, ønsker om ændring af kursus mv. meddeles til kursussekretær
Kursets varighed	To kursusdage á 7 timer
Kursuslokalisering	Lige år: Århus Universitetshospital, Skejby. Endeligt lokale sendes ud når kurset nærmer sig. Ulige år: Gentofte Hospital, Niels Andersens Vej 65, 2900 Hellerup. Endeligt lokale sendes ud når kurset nærmer sig.
Kursets organisation	Kurset er et landsdækkende eksternatkursus (hvor kursisterne som udgangspunkt selv arrangerer kost og logi), som udbydes til hoveduddannelseslæger i intern medicin: lungemedicin. Som udgangspunkt er der ikke adgang på kurset for andre læger.
Ansvarsfordeling	<p>Kursister:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forberedelse jf. nedenstående ▪ Ved spørgsmål (tilmelding, framelding mv.): Kontakt kursussekretær ▪ Evaluering på kurset jf. nedenstående <p>Kursussekretær:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tildeler plads på kurset ▪ Kontaktperson for kursister vedrørende tilmelding, framelding mv. ▪ Sender remindermail til kursister ca. 3 måneder inden kursets afholdelse ▪ Sender deltagerliste til delkursusleder ca. 3 måneder inden kursets afholdelse <p>Delkursusleder(e):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sørger for praktiske arrangementer angående forplejning, lokaler, undervisere mv. ▪ Udarbejder regnskab for kurset og sender til hovedkursusleder ▪ Sørger for gennemførelse af evaluering som anført nedenstående ▪ Sender sammenfatning af evaluering til hovedkursusleder ▪ Indsamler honorarskemaer fra undervisere og sender samlet til hovedkursusleder ▪ Fremsender kursusinformation til kursister (præcist kursuslokalisering, forberedelse mv) som ikke fremgår af kursusmanual <p>Undervisere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afholdelse af undervisning efter aftale med delkursusleder ▪ Indsendelse af rejsegodtgørelsesskema til hovedkursusleder ▪ Udfylder honorarskema og afleverer til delkursusleder <p>Hovedkursusleder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sørger for afregning med Sundhedsstyrelsen ved kursets afslutning ▪ Sender evaluering til Sundhedsstyrelsen samt Dansk Lungemedicinsk Selskab <p>Se detaljer på: https://sundhedsstyrelsen.dk/da/udgivelser/2014/~media/12C15A5DE51A47ECB1D90EBE0CBE6D73.ashx</p>
Kursets rationale	Lungecancer er en alvorlig cancersygdom. Vi som lungemedicinere er en af hovedkræfterne bag udredning af lungecancer i Danmark. I alle HU forløb vil man stifte bekendtskab med infiltratudredning. I målbeskrivelsen er der flere kompetencer vedr. infiltratudredning, pleuraeffusion og hæmoptyse, som skal opnås. I dette kursus fokuseres der ikke så meget på de invasive muligheder i specialet, men mere på udredning, differentialdiagnostik og til en hvis grad også behandling.
Kursets formål	Bibringe kursusedtagerne indsigt i udredning af lungeinfiltrater, differentialdiagnostik og behandling.
Kursets metoder	Kurset vil have overvægt af forelæsninger. Desuden gennemgang af cases, evt. gruppearbejde og under kurset vil vi gennemføre en form for MDT konference. Til dette formål skal kursisterne inden kurset finde

	egnede cases (1-2 stk hver). Billedmateriale skal fremsendes til relevant hospital (Århus/Gentofte) forud for kurset. Herudover vil der være en test af kursisterne før og efter kurset.
Kursets læringsmål	<p>At bibringe kursisterne viden som kan forbedre evnen til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Udrede og behandle patienter med malign pleuræeffusion ▪ Kunne redegøre for årsager og differentialdiagnoser til hæmoptyse, samt kunne opstille udredningsprogram herfor ▪ Redegøre for årsager, patofysiologi, symptomer, kliniske- og parakliniske fund og prognose for tumorer i thoraxhulen ▪ Kunne udrede pt med lungekræft, metastatisk lungesygdom, pleurale tumorer, mediastinale- og benigne tumorer
Forplejning	Morgenmad, kaffe og frugt/kage. Frokost for egen regning.
Indkvartering og transport	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arrangeres individuelt af kursisten. ▪ Ingen refusion fra Sundhedsstyrelsen eller Dansk Lungemedicinsk Selskab. ▪ Udgifter må eventuelt refunderes via egen afdeling.
Kursusmateriale og litteraturliste	<p>Relevante dokumenter på lungemedicin.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hæmoptyse ▪ Mesotheliom ▪ Lungecancer – mediastinal udredning ▪ Pleuræeffusion ▪ Udredning ved mistanke om malign lidelse i thorax <p>Herudover TNM klassifikation, generelt om lungecancer, gerne i lungemedicinsk lærebog.</p>
Forberedelse	<p>Inden kurset kan kursisten med fordel sætte sig ind i ovenstående. Herudover skal kursisten finde 1-2 cases fra eget hospital som enten har eller skal gennemgå infiltratudredning. Disse cases vil blive benyttet i en fælles MDT konference sidst i kurset. Billedmateriale (Rtg thorax, CT scanning, PET/CT) skal overføres til relevant hospital. Patologisvar (hvis sådant haves) skal medbringes på kursusdagen, gerne med immunhistokemisvar. Husk informeret samtykke fra pt.</p> <p>Relevante artikler og andet skriftlig forberedelsesmateriale vil blive fremsendt før kurset.</p>
Kursusgodkendelse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ For godkendelse af kurset kræves aktiv deltagelse og højst fravær på 10%. ▪ Godkendes elektronisk på logbog.net af delkursusleder. ▪ For HU-læger tiltrådt før 2015 udstedes kursusbevis. ▪ Ved nogle specialekurser kræves der forberedelse i form af medbragte cases og besvarelse af MCQ for at man få kurset godkendt. De specifikke krav kan både fremgå i kursusbeskrivelserne og/eller specificeres af delkursuslederen, når der sendes kursusmateriale rundt.
Evaluering af kurset	<p>Der gennemføres tre evalueringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Overordnet evaluering af kursus (ens evaluering for alle lungemedicinske kurser). ▪ Intern evaluering af kursets elementer (intern evaluering blandt undervisere og delkursusleder). ▪ Præ- og posttest (ikke eksamen).
Delkursusleder(e) og muligheder for kontakt	<p>Overlæge Amal Durakovic Medicinsk afdeling, Lungesektion Gentofte Hospital Kildegårdsvej 28 2900 Hellerup amaldurakovic@hotmail.com</p> <p>Overlæge Nina Voldby Lungemedicinsk afdeling Aarhus Universitetshospital, Indgang G Palle Juul-Jensens Blvd. 99, 8200 Aarhus ninvol@rm.dk</p>
Kursussekretær og mulighed for kontakt	<p>Lægeseekretær Mona Husballe Medicinsk afdeling Sygehus Lillebælt Vejle Beriderbakken 4, 7100 Vejle Mona.Husballe@rsyd.dk</p>
Hovedkursusleder og mulighed for kontakt	<p>Overlæge, PhD, Morten Borg Medicinsk afdeling Sygehus Lillebælt Vejle Beriderbakken 4, 7100 Vejle morten.hornemann.borg@rsyd.dk</p>

Undervisere på kurset	Specialister indenfor de relevante områder såsom lungemedicinere, thorax-kirurger, onkologer og radiologer samt evt. nuklearmedicinere
------------------------------	--

Kursusprogram og indhold dag 1

09:00 – 09:15	Introduktion + morgenmad
09:15 – 09:30	Indledende test
09:30 – 11:00	Lungeinfiltrater og radiologi: Rtg, CT og anatomi Atelektase Lungeemboli «Plet på lungen» Bronkiektasier
11:00 – 11:15	Kaffe
11:15 – 12:00	PET/CT scanning
12:00 – 12:45	Frokost
12:45 – 16:00	Lungecancer: Kort om epidemiologi, patogenese, patologi, diagnosticering (invasive undersøgelser) og pakkeforløb Stadieinddeling af lungecancer Kirurgi – behandlingstilbud Radiologi – behandlingstilbud (RFA-behandling) Onkologi - behandlingstilbud
14:15 – 14:30	Kaffe

Kursusprogram og indhold dag 2 (efter aftale på kurset kan der startes kl. 08.00)

09:00 – 09:45	Noduli – hvordan håndterer vi dem?
09:45 – 10:15	Hæmoptyse – årsager, undersøgelser og opfølgning
10:15 – 10:30	Kaffe
10:30 – 11:15	Pleuraeffusion (benign/malign – uden infektion) – udredning og behandling
11:15 – 11:45	Benigne pleurasygdomme
11:45 – 12:30	Frokost
12:30 – 13:45	Mesotheliom Kort om epidemiologi, patogenese, patologi, diagnosticering, pakkeforløb og behandlingstilbud (kirurgi og onkologi)
13:45 – 14:00	Kaffe
14:00 – 15:30	MDT – cases
15:30 – 16:00	Afsluttende test + evaluering